

Wehner Tibor

Jelentőségteljes

• III. Zalaegerszegi Szalon

Kiállítási enteriőr

Ha egy városi keretek között rendezett tárlat csaknem harminc művész részvételével szerveződik meg, akkor – mind a város, mind pedig a város művészete – méltán minősíthető jelentőségteljesnek. Elmondható, hogy csaknem minden Zalaegerszegen élő és dolgozó, és a településhez erősebb vagy gyengébb szálakkal kötődő, innen elszármazott, de azért műveivel vissza-visszatérő képző- és iparművész itt van – és ez napjainkban, magyar viszonyok között korántsem természetes jelenség: sőt, kivételes helyzet, hogy nincsenek sértődöttek, tüntetőn távolmaradók, tiltakozók. A résztvevő művészek örömdetesen nagy számának regisztrálása mellett számos más tényezőt is mérlegelnünk kell ahhoz, hogy a kiállítást jellemző vonásokat megrajzolhassuk, s a tárlat művészeti

jelentőségét meghatározhassuk. Így a létszám mellett a tárlat arculatát árnyaló, mellőzhetetlen külsődleges tényező a művészcsapat összetétele is, amelynek vizsgálata során a generációs sokszínűsége hívhatjuk fel elsőként a figyelmet: a nagy öregek, az életműüket már felépített alkotók mellett fellépnek a nyomukban járó idősebbek, valamint a középgeneráció magabiztos képviselői is, és hangsúlyos jelenség az érett, a tehetséges fiatalok fellépése. S mindez már a kiállítás jellegének, összképének egyik meghatározó eredője is: a változatosság uralja a III. Zalaegerszegi Szalont. Hagyományos művek és új műforma-objektívizációk, tradicionális kifejezések és váratlan, szokatlan megszólalások avatják izgalmassá ezt a friss műegyüttest.

BÁRDOSI KATINKA: Lélek moiré - olaj vászon - 2011

NAGY KÁLMÁN: Tűz - olaj, vászon - 2014

Kiegyensúlyozott a színvonal: egységesen magas minőséget reprezentál a kollekció, amelyben a különböző művészeti ágazatok, műformák, műtípusok aránya harmonikusnak ítéhető. Azonos súllyal vannak jelen a nagyobb és a kisebb formátumú táblaképek, a kisebb és a nagyobb méretű grafikák – egyedi és sokszorosított lapok –, az akvarellek, a kisplasztikák és a kiállítási szobrok, kisszobrok, és a hagyományos kategorizálás szerint az iparművészet ágazatához kapcsolható kerámiák, tűzzománcok. Mindemellett fontos szerepet kap az installáció, valamint az új médium, a videó, amely az időt és

KOLLAR LÁSZLÓ KÁROLY: Lény - acél - 2006

a mozgóképet a vizuális kifejezés új minőségévé avató módszerével akciót, történetet, jelenséget vetít a befogadó elé, s a megszokottól eltérő, szokatlan produkció átélőjévé avatja a szemlélőt. Bonyolítja a helyzetet, ha a vetített vagy a képernyőn megjelenő mozgókép a hagyományos művészeti kifejezés tárgyaival, képpel és szoborral szoros összefüggésben, összekapcsolva, szintézisben jelenik meg.

Ebből a futó leltárból is eredeztethető a tárlat anyagi és technikai gazdagsága, de még inkább az alkotói attitűd, a művészeti és művészi szemlélet, az alkotói törekvés más és más iránya, más és más stílusú és hangvételű művekben testet öltő vetülete. A korábban, nem is olyan régen, néhány évtizede a magyar művészetben egymástól oly élesen elváló, esetenként egymással szembeforduló figuratív-absztrakt formarend ma már természetes jelenségként, megszokott kettősségként él egymás mellett, és nem kérdőjelezhető meg egyik nyelv sem; sem a természetelvű, sem az elvont kifejezés létjogosultsága. Azért sem, mert manapság már, számos váltás után, ismét a megújított figuratív kifejezés vált a progresszív tendenciák meghatározó művészeti áramlatává, és mintha az elvont képi nyelvezet lenne megszokott, kevesebb újdonságértékkel felruházott. A III. Zalaegerszegi Szalon művei között a képi-plasztikai

elbeszélés válaszolthat így a jelszerű tömörítéssel, a klasszikus komponálásmód feleslegét az elvonatkoztatott képépítéssel, a szimbolikus felmutatás ellenpontjaként jelenhet meg a meghökkentő konceptualitás. Minuciózusan kidolgozott, technikai tökélyre vitt kompozíciók mellett látszólag hanyagnak és lazán odavetettnek tűnő tárgyidézetek kapnak bemutatóteret.

A rendszeresen, vissza-visszatérően megrendezett szalon-tárlatok fontossága aligha vonható kétségbe a III. Zalaegerszegi Szalon műegyüttesének tükrében. Mert lehetőséget teremt az alkotóknak az új művek bemutatására – illetve a tárlat erőteljes inspirációkat ad a munkák elkészítésére, megalkotására –, és a közönség, valamint a kritika, a művészeti dokumentáció számára a leltár megvonásának lehetőségét nyitja meg: pontosan felmérhető, hogy hol tart, merre mozdult az a szféra, amelyet

társadalom- vagy valóság-tükörnek, a kor lényegét megfogalmazó, a korról ítélező művészetnek nevezünk. Fontos kontroll, nélkülözhetetlen fórum tehát a szabad keretek között megrendezett szalon, amelynek helyi változataira alapozva, városi és megyei fórumaira építkezve akár felmenő rendszerben lenne megrendezhető az évtizedek óta halogatott országos művészeti seregszemle.

Ez a 2014-es Zalaegerszegi Szalon sikeres vállalkozásként, magas színvonalú művészeti rendezvényként vonulhat be a város kulturális krónikájába, művészettörténetének lapjaira: megkérdőjelezhetetlen minőségű, élményt adó művek, izgalmas teljesítmények, érdekesítő kezdeményezések jellemzik. A kiállítás anyagát mérlegelő zsűri ezért is volt meglehetősen nehéz helyzetben: a díjazható alkotók, a díjazandók száma többszörösen is meghaladta a rendelkezésre álló díj-számot. Így csak egy

MONOK BALÁZS: Obsessive compulsiv disorder - gipsz - 2013

TÁNCZOS GYÖRGY: Danaé II. - diópác, karton - 2014

FRIMMEL GYULA: Repülő sziget - rézkarc

teljesítményt honorálhattak a zsűri tagjai – teljesen egyhangú vélemény-nyilvánítással és értékeléssel –, azt, amely megítélésük szerint leleményesen ötvözi a tradíciót és az újítást, amely gondolatilag mély, és amely formai megvalósításában, technika-alkalmazásában roppant szellemes, s mindezek mellett a helyi kötődése is szoros.

És ha mindezek kapcsán, mindezek ismeretében valaki a helyi jellegzetességeket, valamiféle zalaegerszegi művészeti genius locit keresne ebben az anyagban, az bizony csalódni fog: ma már elvesznek a helyi vonásokból épülő karakterek, feloldódnak a helyi ízek, elenyésznek, vagy csak a külsődlegességekben érhetőek tetten az összekötő jegyek és kapcsok, valamiféle közösséget és azonosságot sejtető és feltételező párhuzamok. Azt is csak nagy-nagy kockázattal szögezhetjük le a mai globalizált világban, hogy a magyar művészet nehezen kitapintható jelenkori rendszerében erőteljesen dunántúli, pannon szellemiségű művészet ez, amely az Alföldön aligha szólalhatott volna meg

így, ahogy itt megszólalt. De mindenki a maga útját járja, mindenkit hallatlan sok és erőteljes hatás ér – mind vizuálisan, mind érzelmi síkon és gondolatisággá érő élményszerűséggel –, s maga a művészet is széttagolttá, polarizálttá vált, határtalanná tágította önnön dimenzióit.

Számos, más lehetséges megközelítésmód mellett így is szemlélhetjük e változatos, sokszínű és sokrétű, megannyi önálló hangot megszólaltató, értékes és szép műveket felsorakoztató kiállítást, amely önértékein túl egyúttal megteremti az erős városi kiállítási fórum, a Zalaegerszegi Szalon sorozatának további, távlati esélyeit is. Gratulálva a művészeknek és a rendezőknek, ezekkel a gondolatokkal ajánlom figyelmükbe – a Magyar Kultúra Napján, a *Himmusz* születésnapján – ezt a szép kiállítást.

(Elhangzott a III. Zalaegerszegi Szalon megnyitóján, 2014. január 22-én a zalaegerszegi Városi Hangverseny- és Kiállítóteremben.)